

Berlin – Kulturens huvudstad

TEXT & BILD: INGRID CARLSSON

Jag vet inte vilken stad som är Kulturhuvudstad just nu, men Berlin är i mina ögon alltid en kulturhuvudstad. Kulturen går inte att missa! Gatorna är kantade av gatumusiker, överallt hänger affischer som bjuder in till konstutställningar, festivaler, konserter, teaterföreställningar och mycket annat. Åker du till Berlin för att undvika kultur, ja då har jag dåliga nyheter för dig.

...

Jag vill sträcka mig så långt till att påstå att Tyskland generellt sett värderar kulturen högt. Kanske inte på det finansiella planet, exempelvis många teatrar kämpar för sin överlevnad, men kulturen har fortfarande förhållandevis hög status. Det kan bero på att landet genom århundradena kunnat stoltsera med många begåvade konstnärer inom alla kulturområden. Några av de mest berömda torde vara tonsättaren Ludwig van Beethoven (1770-1827), författaren Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) och teatermannen Bertolt Brecht (1898-1956).

Partylivet, med trendiga klubben Berghain i spetsen, hör säkert också till kultursektorn, men jag tänkte fokusera på konsten i den här artikeln.

Innan mitt första besök i Berlin har konst intresserat mig, men det var först här som det intresset verkligen blommade ut. I Berlin finns det många gallerier och museer för konst. Om du strosar runt i Mitte en lördag kommer du inte långt innan du snubblar på ett litet galleri. Det finns också ett gäng större aktörer och jag tänkte berätta om några av mina favoriter.

Neue Nationalgalerie

På Neue Nationalgalerie, museet för 1900-talskonst i närheten av Potsdamer Platz, fick jag min första rent känslomässiga upplevelse av konst. Utställningen hette "Moderne Zeiten" (Moderna tider) och bestod av verk ur samlingen, från 1900 till krigsslutet 1945. I ett av rummen hängde tavlor med skräckinjagande motiv längs väggarna. Mitt på golvet hade man placerat Käthe Kollwitz berömda skulptur av en

mor som sitter på huk med armarna om sina barn för att försöka beskydda dem. Effekten var skakande. Som ett knytnävsslag i mellangärdet.

Det går inte att nämna Neue Nationalgalerie – mitt absoluta favoritmuseum – utan att kort berätta om arkitekten Ludwig Mies van der Rohe. Han var en av frontfigurerna under den tyska Bauhaus-eran (1919-1933), en föregångare till det vi känner som "funkis" i Sverige. Museibyggnaden var det sista byggnadsverket han skapade, och en sevärdhet i sig. Neue Nationalgalerie är dessvärre stängt för renovering, men beräknas öppna igen 2019. Se till att hänga på låset!

Hamburger Bahnhof

Medan Neue Nationalgalerie renoveras visas museets verk på andra håll i staden, framförallt på Hamburger Bahnhof. Det är ett av världens största och viktigaste museer för samtidskonst, inhyst i en gammal järnvägsstation inte långt från Hauptbahnhof. Här kan du se betydande verk av många moderna, och i vissa fall ännu levande, konstnärer. Samlingen sträcker sig från 1960 och fram till våra dagar. Den tar med andra ord vid där Neue Nationalgalerie slutar. Personligen tycker jag det är svårare att ta till sig dessa konstverk, men som bekant är väl få konstnärer förstådda av sin egen samtid...?

Berlinische Galerie

Berlinische Galerie är ett tämligen nytt museum för modern konst, fotografi och arkitektur. De öppnade så sent som 2015. I motsats till de föregående är det inte del i Staatliche Museen zu Berlin utan fristående. Här visas verk från de egna samlingarna, som har ett tydligt fokus på konstnärer från Berlin, och byggnaden är en gammal lagerlokal som byggts om för ändamålet.

Jag tycker Berlinische Galerie är ett spännande museum/galleri, och jag har sett många bra och intressanta utställningar här. Inte minst konst skapad under DDR-tiden, då kritik av regimen måste döljas mycket noga. Att bli avslöjad hade kunnat vara förenat med livsfara för konstnärerna. Därmed skapades ett kreativt men kryptiskt symbolspråk, som kunde ha gått förlorat efter murens fall, men som lyftes fram under utställningen. Min upplevelse var dock att det känslomässiga tonläget slog igenom ändå. Märkligt hur konst kan beröra.

C/O Berlin

Det främsta fotogalleriet i mitt tycke är utan tvekan C/O Berlin. I mångt och mycket påminner det om Fotografiska i Stockholm, men ägs av en stiftelse. Här visas utställningar med foton tagna av lokala, nationella och internationella fotografer och konstnärer. Några av de största namnen som ställts ut här genom åren är Annie Leibovitz, Anton Corbijn och Sebastião Salgado. I nuvarande byggnad, det så kallade Amerika-Haus vid Bahnhof Zoologischer Garten, har C/O Berlin hittat hem. Förutom trevliga utställningslokaler finns ett mysigt fik i anslutning. Priserna är överkomliga och utbudet välsmakande. I den lilla museishopen säljs snygga fotoböcker, vykort och annat fotorelaterat.

Det finns många gallerier och museer jag skulle vilja nämna, exempelvis Martin-Gropius-Bau och Camera Work, men det får räcka nu. Det senare visar förresten gratis fotoutställningar av världsnamn. Varför inte ta en sväng förbi C/O Berlin och sedan titta förbi Camera Work samma dag? De ligger bara drygt 500 meter ifrån varandra. Jag garanterar att du får en skön kulturchock.